Poste Restante

Medlemstidning för Nils Ferlin-Sällskapet Nr 2 2002

En visa till Nils Ferlin när han hade dansat

För skuggan av Cellini
och Dantes gyllne bok
och vinet hos Nardini
och stepp och fingerkrok
när mörkret faller tungt och tätt
och orden fladdrar löst och lätt
vi fyller våra glas igen.
De blir väl tomma sen.

För dunklets djupa floder
och Arnos spruckna spann
och de antika stoder
som ser oss nådigt an
och söderns tunga täta natt
för vagnars dån och skrik och skratt,
för skuggors tåg och bilars böl,
o broder, svälj ditt öl

Väl mött i jämmerdalen
vid dova klockors bas!
Vitt ljus på katedralen,
vitt vin i djupa glas.
En jigg för livsens snabba lopp
för bankstrejk och valutastopp,
för all vår värld så snöd och krass,
slå i, Leonidas!

Men nattens timmar droppar
i evighetens skål.
Nu blånar tornens toppar
som gott ferrarastål.
I svedd och svart mimosablom
där står vår sista flaska tom.
Du söker dej en ny oas.
O, broder, töm ditt glas!

AXEL "KLUCK" ÖSTERBERG

Ferlin steppar – en ordförandes vedermödor

Onsdagen den 12 juni i år kom jag sent hem till Stockholm med flyget från Paris. Nästa morgon väntade tidig revelj för en annan flygtur, dock kortare. I Karlstad skulle en Ferlinskulptur invigas, "Ferlin steppar", och jag hade ombetts delta.

Av olika skäl hade jag inte hunnit förbereda mig utan skjutit upp det till flygresan och hotellrummet i Karlstad. Därför hade jag tagit med mig en del skrifter om Nils Ferlin, liksom hans samlade dikter.

Flygresan gick bra trots den tidiga morgonstunden. Dock tog naturen ut sin rätt och jag somnade, utan Ferlinförberedelser. På flygplatsen i Karlstad tog jag en taxi som framfördes av en äldre, vänlig dam. På vägen in i morgonrusningen passerade vi Pliktverkets tunga fasad. Det var det gamla Värnpliktsverket som döpts om med ett namn som bättre skulle prytt någon teologisk institution eller Skattemyndigheten.

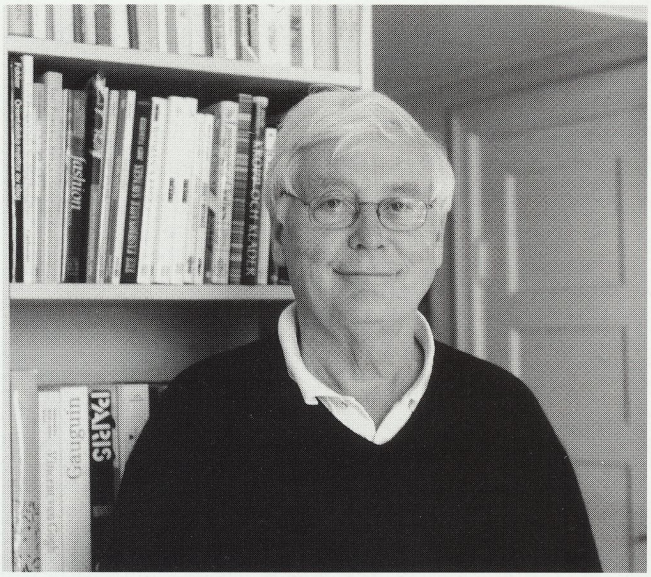

Jan Mårtenson, ordförande i Nils Ferlin-sällskapet.
Foto: ESSE JANSSON

Väl framme vid hotellet visade det sig att chauffören inte kunde öppna bakluckan. Där fanns min väska med ombyte liksom, och viktigare, materialet som måste studeras inför mitt anförande. Med ett vagt uttalande om att hon nog skulle kunna öppna låset, åtminstone försöka, försvann ekipaget mot okänt mål.

När jag sent omsider kom tillbaka till hotellet efter några boksigneringar som förlaget ålagt mig, hade väskan precis kommit. Tiden var knapp, snabbt kastade jag mig över materialet och fick ihop några stolpar. I hällande regn inför en tapper folkmassa deltog jag sedan i invigningsceremonin där mitt anförande åtminstone inte väckte några hör- eller synbara protester.

Skulpturen, som utförts av Thomas Qvarsebo, ger en kongenial bild av Nils Ferlin där han steppar på ett kafébord. Jag tycker konstnären har lyckats mycket väl med att i expressiva former få fram ett koncentrat av Nils Ferlins komplexa personlighet. Så nu har också Karlstad, Ferlins födelsestad, sent omsider sällat sig till den skara städer som hyllar skalden i mer synbar och påtaglig form.

Han sitter ju bland annat och filosoferar på en parkbänk i Filipstad, staden som formade honom i ungdomen. Och i Stockholm står han utanför Klara kyrka, mitt i de gamla bohemkvarteren, och betraktar, lika filosofiskt, folkströmmen till och från Sergels torg. Vad tänker han om deras hast och brådska, om den förgänglighet som ändå väntar, trots allt id och kiv?

Och i Norrtälje, staden där han åldrades, blickar hans byst – som är placerad intill ån med det Stadshotell där han var en kär gäst

Omslagsbilden: Den 13 juni i år invigdes skulptören Thomas Qvarsebos Ferlinstaty i Karlstad. Den steppande Ferlin väckte genast beundran hos invigningsbesökarna. Foto Rolf Mårth

Nils Ferlin-tavla till Göteborgs universitetsbibliotek

År 1948 fyllde Nils Ferlin 50 år. Han blev då föremål för omfattande hyllningar från skilda håll.

En mängd gåvor överlämnades och från sina västsvenska författar- och konstnärsvänner mottog Nils Ferlin en tavla målad av konstnären Ragnvald Magnusson föreställande en nästan Aroseniuslik Nils Ferlin med blomsterkrans i håret och utrustad med diverse flaskor och glas.

På tavlan finns en lång Tabula gratulatoria med namn som författarna Ebbe Linde, Kjell Hjern och Olle Länsberg, skådespelarna Anders Ek och Tore Lindwall, rådmannen och författaren Folke Hellgren, konsthandlaren Gunnar Hjorthén, litteraturkritikern Elis Andersson, med flera, med flera.

Tavlan inköptes i början på 1980-talet på auktionen efter Nils Ferlins sterbhus av Henry Larsson i Köpingsvik. Den finns avbildad i Poste Restante nr 1 1998 med en kort förklarande text.

I augusti 2002 överlämnades tavlan som gåva av Henry Larsson till Ferlinsamlingarna vid Göteborgs universitetsbibliotek där den utmärkt väl finner sin plats bland andra Ferlin-porträtt av Nisse Jonsson, Birger Lindberg och Börje Veslen.

ANDERS LARSSON
bibliotekarie vid handskriftsavdelningen
Göteborgs universitetsbibliotek

under Roslagsåren i bakgrunden – ut över det gångstråk som fått namnet Nils Ferlins gränd.

Men dagen var inte slut med invigningsevenemanget. Mera skulle följa. Jag fördes till den stora salen i Frimurarlogens hus, det magnifika rum där unionen med Norge upplöstes 1905. Där stod jag ensam i en talarstol och förväntades hålla ett anförande om "Ferlin i våra hjärtan." "Inte längre än en timme" var det sagt!

Jag såg ut över den fullsatta salen där åhörarna besatt en förödande kunskap om skalden och hans verk, skänkte en tanke på taxichauffören och bakluckan som gick i baklås, tog ett djupt andetag och började. Men det gick hyggligt. Jag upptäckte att jag kunde faktiskt en hel del och jag gick också igenom många av dikterna i den medförda samlingsvolymen, analyserade dem och satte dem in i ett större sammanhang. Så slutade en trevlig dag med middag som kommunen bjöd på i ett gammalt kulturhus.

Men mina vedermödor var inte slut med detta. När jag skulle, på Esse Janssons begäran, sätta några rader om evenemanget på pränt, och just gjort mitt opus färdigt, sade min dator "Slurp" och alltihop raderades ut.

Nils Ferlin hade säkert haft tankar om människans underkastelse av tekniken. Jag hade det också!

Med kära Ferlinhälsningar
JAN MÅRTENSON

Pris ske Povel Ramel!

JENNY WESTERSTRÖM

Han behöver inte presenteras. Alla känner Povel Ramel – eller tror sig göra det.

Han är unik och är genial som ett barn, har just fyllt åttio år och har varit med i mer än sextio. Han har glatt fler än någon annan nu levande svensk. Han vägrar energiskt att upprepa sig själv och skapar fortfarande nytt, vilket han till exempel gjort inför den turné som han nu är ute på.

Vi har vuxit upp med honom, med hans musik, med hans ord och med hans speciella sätt att se på världen. Sverige skulle inte vara sig likt utan honom. Om man hade haft hans talang – vilket man nu inte har – skulle det vara frestande att skriva om den makalösa saltomortal han gör i "Liten turistflamenco" där han skildrar hemlängtan mot norr och byter stämning och rytm och frossar i det inhemskt påträngande som Thore Skogman och Göingeflickorna. "Povel Ramel, Povel Ramel...", skulle vi skråla och göra denne till synes blyge man generad – men förhoppningvis också en smula glad. För hur ofta har vi inte känt oss vara hemma just när vi på nytt fått höra Povel Ramel. I detta ligger också något lärorikt: den som hittar formeln för oss alla är inte genomsnittligt lagom. Men galen, snäll och musikalisk är han ofta.

Povel Ramel – 2002 års Ferlinpristagare.

Om man varit med ett tag kan man vittna om Povel Ramels möte med generationerna. Kanske fick man en gång hjälpa sin föräldrageneration lite på traven för att de skulle förstå. Sedan har man glatts över att egna barn och till och med barnbarn anammat honom. Och som i "Släkthuset" tror man också att kommande släkter skall flytta in i fröjderna: "Här ska en gång bo min egen sonsons sonsons lille son/ När hans Farfars Farfars Far har flyttat från."

Men Povel Ramel är också – och det är inte minst det som Nils Ferlin-Sällskapet vill markera genom att ge honom pris – en av våra betydande poeter. Man hittar pärlor hos honom. Lingonben (1978), sedermera Förflerade lingonben är en av

de viktiga diktsamlingarna i den svenska vitterheten. Egentligen skulle man ha noterna till som i samlingen Tänk dej en strut karamelleller (1983). Men det märkliga är att det hela tiden sjunger i en när man läser – och, det är också ett bevis för rikedomen – att man ständigt gör nya upptäckter när man i lugn och ro kan läsa texten.

Genom de två minnesböcker som Povel Ramel skrivit, Följ mej bakåt vägen (1992) och Som om inget hade hänt (1999) vet man numera också en del av bakgrunden. Han miste tidigt sina föräldrar genom en trafikolycka. Han kunde ha blivit en svartsynt och dyster person som ropade efter omvärldens omsorg. Men han valde på ett hisnande sätt att tvärtom bli den som gladde andra och den som mer än andra gladde andra.

Crazy, spex, jazz… det är lättast att hitta etiketter på det första han skrev. Det var ofta sådant som han växte upp med och tog intryck och avstånd ifrån. Hans beundran för den revyform som hade sin mästare i Karl Gerhard var kolossal, men den bestämde också vad Povel Ramel inte ville göra. Han ville nämligen aldrig göra politisk revy. Han ville inte anfalla person och vara elak. Men även om han genom detta avstod från en sektor som han säkerts hade kunnat göra mycket av blev det ändå överflödande mycket kvar.

När man hör en live-inspelning med Povel Ramel får man ofta ett mått på hur publikens beundran växer fram – och just växer. Här finns inte sällan reaktioner som avslöjar en växande förundran över vad denne man kan hitta på, hur suveränt påhittig han är, hur han bemästrar språket och hur mästerligt han låter ord och ton förenas. Och detta sker om och om igen, år efter år, decennium efter decennium.

Ibland kan det bli allvar – som i försvaret av musiken,eller i värnandet av snällheten, eller i försvaret av språket mot alla liksom- och alltsåmänniskor:

Bara en enda ros på ett evigt klänge
så är livet
trist varar länge
men underbart är kort –
alldeles för kort.

Vi i Nils Ferlin-Sällskapet vill tacka och genom att skänka honom lyrikpriset markera att han hör hemma bland de omistliga och originella diktarna. Skenbart kan det tyckas vara ett gap mellan Nils Ferlin och Povel Ramel. Någon skulle kanske mena att de är som mörker och ljus. Men det finns också sådant som förenar.

I litteraturhistorien har de ibland stämt möte, till exempel när de hos Lars Lönnroth och Sven Delblanc utläggs under den bekanta rubriken "På nöjets estrader". Det viktiga som förenar dem är musikaliteten, hur olika uttryck den än kan ta sig. Och visst har Povel Ramel läst sin Nils Ferlin. Han har till och med skojat en smula med honom.

Får jag lämna dessa plommon.
Jag mår inte riktigt bra.
Dessa plommon som vi fått av tant Greta.

De är surare än sin avsändarinna, tycker jag
och det vill svärd till att få mej att dem äta.

Denna pastisch eller parodi skrevs redan 1956 och återupplivades så småningom i de små pianoshowerna där Povel Ramel lekte med sig själv, med sina texter och med sin publik.

Men skulle någon fortfarande tveka om Povel Ramel hör hemma i Nils Ferlins värld, kan man hälsa från Nils Ferlin själv. Han upptäckte tidigt Povel Ramel och insåg att den som skapat "Johanssons boogie woogie vals" var på väg att förnya den svenska visan. Det var bland det första Povel Ramel gjorde och bland det första som fick en stor publik. Och Nils Ferlin förstod:

Från Harlem i New York till Tranås i Småland
är faktiskt en ganska lång väg,
men likväl så kom häromdagen en platta
från Staterna hem till herr Johanssons teg.

Musikaliteten, textningen, publiktycket… ja, i själva verket har de mer gemensamt än man ytligt kan tro. Också Nils Ferlin sökte efter en melodi. Han visste vad hantverket betydde. Han hade också ett konto hos STIM även om alla inte ansåg det fint. Han hann glädjas av Povel. Han skulle ha glatts över priset.

Ja, pris ske Povel.

Pär Sörman är årets trubadurpristagare

OVE ENGSTRÖM

Hans namn har varit med i slut diskussionerna i prisjuryn i flera år. Och nu, anno 2002, är det äntligen dags för Pär Sörman! Han är en av landets flitigaste trubadurer, ja inte bara trubadur, han har ett förflutet som skådespelare och som spelman är han en veritabel enmansorkester. Att se och höra honom framföra Dan Anderssons "Per Ols Per Erik" med röst, munspel, concertina och skedar(!) är en upplevelse.

Just Dan Andersson har han ägnat mycken tid och kraft åt. Med föreställningen "En spelmans saga" har han rest land och rike runt i många år, men han har också Evert Taube och Nils Ferlin på sin repertoar.

– Hallå, Pär. Detta är Ove Engström som på Ferlin-sällskapets uppdrag ringer för att gratulera till årets Trubadurpris. Hur känns det?

– Förvåning!

– Varför det?

– Ja men . . . det finns så många meriterade. Det är ju så hedersamt, alldeles fantastiskt . . . jag känner mig väldigt glad och hedrad.

– Du är värd det. Men nu skulle jag vilja ställa några frågor som förhoppningsvis kan berätta för läsarna vem du är och så vidare.

Pär Sörman vid årets Ferlindag i Länna. Foto: Esse Jansson.

Var kommer du ifrån?

– Jag är född i Brännkyrka församling 1946 och bodde mina tidigaste barnaår på Sigurd Rings gata i Aspudden. I början av 50-talet köpte mina föräldrar en villa i Saltsjöbaden och där kom jag att växa upp.

– Din far var konstnär?

– Ja, min far, Simon, var värmlänning, från Arvika, och under 40-talet smyckade han flera kyrkor, bland annat i Arvika och Sunne med freskomålningar, glasfönster och altartriptyker.

– Din mor?

– Min mor, Ruth, var lillasyster till X-et Erixon och hennes båda systrar, Karin och Svea, gifte sig med målarna Albin Amelin och Gustav Svensson.

– Så du kom att växa upp i en mycket konstnärlig omgivning?

– Mina föräldrar var välorienterade i konstnärskretsarna av målare, diktare, författare och sångare som rörde sig i Klarakvarterens kafévärld. Far och mor kände väl Gunnar Tures-

son, Nils Ferlin, Lille Bror Söderlundh, Ivar Lo med flera. På en av konstnärsfesterna ville den sistnämnde fotograferas dansande, vilket han ju inte kunde, det visste alla. Min mor fick ställa upp som danspartner på den bild som senare setts som bevis på att Ivar Lo dansade. Men min mor, som står med ryggen mot kameran, försäkrade att de inte tog ett enda steg!

– Mötte du själv några av de här personerna?

– Aldrig Ferlin, men min morbror X-et har jag klara minnen av. De andra i den tidens konstnärsvärld vara bara namn som bollades mellan min föräldrar.

– Det måste ha varit en inspirerande miljö att växa upp i. Du blev dock inte bildkonstnär utan . . .

– Utan skådespelare! Den utbildningen har varit till nytta i min gärning som vissångare.

– Du var skådespelare ganska lång tid.

– Under en tjugoårsperiod var jag yrkesaktör, först på Stockholms stadsteater och därefter på Riksteaterns Växjöensemble, KronobergsTeatern.

– Vad har dina teaterår lärt dig mest?

– Att handskas med min blyghet, ett handikapp som alltid besvärat mig, och att fokusera på berättandet, att skala av och frilägga textens innersta väsen och mening.

– Men ändå lämnade du teatern?

– Efter en tid som regissör gjorde jag det, för att ägna mig på heltid åt vår svenska visskatt.

– Och vilka visdiktare har intresserat dig mest genom åren?

– Det är främst tre namn – Dan Andersson, Nils Ferlin och Evert Taube. Deras dikter är essensen av svensk lyrik. Naturskildring, sökande av människans förhållande till sig själv, sina medmänniskor och livets mening.

– Och dessa tre diktare kommer du förstås att ge prov på den 28 oktober när du ska få motta årets Trubadurpris. Förresten, Pär, du bor inte längre kvar i Saltsjöbaden?

– Nej, sedan fem år tillbaka är jag bosatt i Stjärnhov i Sörmland tillsammans med min fru Monica.

– Och därifrån utgår dina turneer?

– Ja, jag har ju hela Norden som arbetsfält, så det blir en och annan resa som du förstår.

– Jo, sånt känner jag till. Pär, det var trevligt att få prata med dig. Än en gång ett stort grattis till Trubadurpriset och varmt välkommen den 28 oktober!

Ferlincollage i Helsingfors

BRITT RUTBERG

På Svenska Teatern i Helsingfors ges under hösten ett musikaliskt collage på dikter av Nils Ferlin. Kallat *Ferlin – med många kulörta lyktor*. Sammanlagt rör det sig om nära femtiotalet dikter, till en tredjedel icke tonsatta, till två tredjedelar visor. De framförs i dramatisk form av Kent Sjöman till ackompanjemang av Helén Lindén, cello, och Juha Mäntylä, piano och dragspel. Mäntylä står också för tre nya tonsättningar av ferlindikter. Idén till det hela är Karl-Petter Teckenbergs med senare bearbetning av Sjöman.

Vid premiären kunde jag konstatera att den lilla salongen var fylld till sista plats och att collaget togs väl emot. Så långt spelplan föreligger, till och med 11 november, ges 15 föreställningar, fortsättning kan följa.

I Hufvudstadsbladets recension, signerad Stella Parland, blir betyget att det hela är skickligt sammanvävt och fungerar bra på scenen. Recensenten tyckte att Sjöman hade lättare att fånga de vemodiga stämningarna än de gycklande. Men att han gradvis arbetade sig upp till blixtrande insatser under föreställningen.

Det kan tilläggas att Sjöman under flera veckor lidit av en stämbandsinfektion och att premiärdagen var den första då han använde sin röst.

Stella Parland fann musiken mycket vacker och lovordade särskilt tonsättningen till dikten *Betryckt*.

Biljetter till Svenska Teatern kan beställas per telefon 00358-9-61621411.
Internetadressen är www.svenskateatern.fi

Nu steppar Nils Ferlin på bordet

ROLF MÅRTH

Regnet öste ned, när Karlstad på kvällen den 13 juni invigde sin Ferlinstaty. Regnet var inget som bekom poeten själv, som oförtrutet fortsatte att steppa på det bord, som placerats på gågatan i ena hörnet av Stora Torget i Karlstad. Invigningstalarna Jan Mårtenson, Thomas Qvarsebo och Robert Warholm och invigningssångaren Torgny Björk, tog däremot skydd under paraplyer, liksom de åskådare som trotsade regnet för att vara med om invigningen.

– Många förknippar Ferlin med Filipstad och placerar honom också i Klarakvarteren i Stockholm och i Roslagen, men det var i kvarteret Klara i Karlstad som Nils Ferlin föddes och i Karlstad bodde han under sina första tio år. Därför vill även vi föreviga Nils Ferlin.

Med de orden lät Karlstads kulturnämnds ordförande Robert Warholm täckelset falla och Karlstad hade fått sin Ferlinstaty, liksom tidigare Filipstad och Stockholm och Norrtälje med sin byst.

Nils Ferlin-Sällskapets ordförande, Jan Mårtenson, var en av invigningstalarna i Karlstad.
Foto: Rolf Mårth

Nils Ferlin-Sällskapets ordförande Jan Mårtenson var på plats i samband med invigningen och välkomnade den steppande Ferlin.

– Bättre sent än aldrig, men nu har även Karlstad en Ferlinstaty. Den steppande Ferlin är ett kongenialt verk, som känns levande i rörelser och gester.

Skulptören heter Thomas Qvarsebo och hans skulptur heter kort och gott Ferlin steppar. Inspirationen har Qvarsebo hämtat från en bild i en bok om Ferlin.

– I boken beskriver Artur Lundkvist sin författarkollegas danskonst mer som en kraftuppvisning än som dans.

Rak i ryggen, men med ett starkt uttryck av rörelse i armar och ben, steppar Ferlin på sitt bord. På bordet står en pilsnerflaska och bredvid står en stol med poetens namn på ryggstödet. I bordet finns också utskuret en text av skådespelaren Stig Järrel: "Där får du åter steppa på borden och dikta i månens ljus. Ovan den ynkliga jorden och människors stängda hus."

– Genom steppen skapas rörelsen och det är också meningen att man ska kunna slå sig ned på stolen, säger Thomas Qvarsebo. Kanske några även vågar sig upp på bordet, för att steppa tillsammans med Ferlin.

Tvärs över torget står Fröding som staty, liksom i tankar över sin yngre författarkollegas ystra livsuttryck.

– Ferlins profil är tacksam att arbeta med och det här har varit ett drömjobb, säger Thomas Qvarsebo.

Thomas Qvarsebo gladde sig åt att få uppleva invigningen av en Ferlinstaty, men har i själva verket sedan flera år tillbaka, ett förhållande till Ferlin som staty. Det förhållandet inleddes i början av 70-talet, då Qvarsebo som elev till K G Bejemark, praktiskt fick arbeta med den staty som sattes upp i Filipstad.

– Jag har aldrig tagit udden av Bejemark för skulpturen i Filipstad och det ligger inget ovanligt i att skulptörer använder sig av medarbetare. Jag var inte med när statyn i Filip-

Skulptören Thomas Qvarsebo har skapat Ferlinstatyn i Karlstad. Redan på 70-talet kom Qvarsebo att arbeta med Ferlin. Då som elev till K G Bejemark, i samband med arbetet med Ferlinstatyn i Filipstad.

Foto: Rolf Mårth

Vissångaren och kompositören Torgny Björk, presenterade Ferlin i ord och ton.

Foto: Rolf Mårth

stad invigdes 1975, men desto roligare att få vara med här i Karlstad med ett helt eget verk.

Nils Ferlin-Sällskapets ordförande Jan Mårtenson medverkade inte bara vid själva invigningen, utan höll även ett anförande om Ferlin i Frimurarlogens festsal.

– Ferlin är en av våra stora folkkära författare och han har en musikalitet. Sången känns i munnen när man läser hans dikter.

För musiken i samband med invigningen svarade Torgny Björk, Herr T.

– Jag är glad över att få vara med och ser det här som ett hedersuppdrag, säger Torgny Björk.

Djurgårdsmässa, Cirkus, I livets villervalla och I folkviseton inramade invigningen på ett innerligt sätt. Senare på kvällen medverkade Torgny Björk också i en viskonsert på Värmlands Museum, som arrangerades av Visklubben Hallen. Konserten inleddes av klubbens nestor Jerker Engblom och efter paus intog Herr T estraden med egna tonsättningar av Ferlin.

Nils Ferlin själv fortsatte outtröttligt med sin stepp.

Med den steppande Ferlin, har nu även Karlstad fått en staty av den folkkäre skalden. *Foto: Rolf Mårth*

När Ferlin och "Kluck" möttes i Florens

ESSE JANSSON

Ibland har man tur. Som när jag sökte efter en lämplig dikt till sidan två i detta nummer av Poste Restante – en dikt som någorlunda skulle anknyta till omslagsbilden av den nyinvigda statyn "Ferlin steppar" i Karlstad.

Efter en stunds letande i gamla nummer av Poste Restante fann jag i nr 1 1970 just "En visa till Nils Ferlin när han hade dansat" av Axel "Kluck" Österberg. I samma nummer återfinns även en artikel av densamme under rubriken "Ferlin i Florens och Filipstad". Underrubriken lyder "Ett samtal mellan Nils och Kluck".

Så här inleder Kluck sin artikel i det ovannämnda numret:

"Denna intervju med skalden Nils Ferlin började i Florens men blev inte färdig förrän några år senare i Finsta i Roslagen där skalden och skådespeleriarbetaren Nils Ferlin tillsammans med fru Henny slagit sig ned /- - - /".

Axel "Kluck" Österberg, självporträtt.

I det här sammanhanget kan jag inte underlåta att påpeka att Nils och Henny bodde i Norrboda i Länna församling, som ligger flera kilometer från Finsta. Det brukar även heta att de bodde i Syninge – vilket dock var postadressen, inte bostadsadressen. När paret dessförinnan hyrde Lillstugan i Lännaby hette det att de bodde i Penningby – fem kilometer därifrån – vilket var postadressen!

Kluck fortsätter:

"Nisse kom drivande genom vimlet på Piazza Giovanni i Florens. Under ena armen hade han fru Henny och under den andra Tidens lexikon, och han visade ingen som helst förvåning över att vi så oförmodat stötte ihop.

– Jag litar inte på det här lexikonet! sa han. Dom här uppgifterna om folkmängden i Filipstad stämmer inte! Så det är väl likadant med uppgifterna om Florens."

Så kommer Kluck in på Ferlins ungdom och Filipstadsår vilket jag hoppar över. Åter till mötet i Florens alltså:

"– Var ska vi sätta oss, fortsatte Nils. Vi måste skicka ett vykort till Jan i Vägga."

Tilläggas kan att denne Jan i Vägga i det civila hette Åke Ohlsson. Sällskapet hamnade på Albergo Nardini för att skriva kortet. Kluck får ordet igen:

"Ferlin hade under sin korta italienvistelse gjort den lika överraskande som glädjande upptäckten att tre bira på italienska faktiskt heter tre birra. Vi birrade, och den flinke kyparen Leonidas, som hade nio barn och lappad byxbak, skickades att köpa vykort f v b till Filipstad."

Kluck återkommer nu i sin "intervju" till Ferlins Filipstadstid men den är så känd att jag hoppar över det stycket. Vi förflyttar oss istället på nytt till Florens där mörkret nu börjat falla medan Ferlin berättar om sitt gamla Filipstad. Kluck fortsätter:

"Leonidas gick i skytteltrafik med tre birra och stämningen steg och Nils Ferlin jiggade till fru Hennys framförande av Marseljäsen.

Leonidas tassade diskret fram och viskade:

– Är det Marseljäsen eller Internationalen?

– Marseljäsen, sa jag.

– Jaså, ja då så! sa Leonidas lättad och drog sig tillbaka till sitt pass.

Ute på piazzan pågick nämligen som bäst en demonstration mot Italiens anslutning till A-pakten, och det hade kanske inte varit så lämpligt om Internationalens toner trängt ut genom albergots fönster.

Och det blev natt och morgontimmar, och det blev ett alltmer slokande sällskap och en allt piggare Ferlin. Klockan sex på morgonen rullade hans bil mot San Marino med fru Henny vid ratten.

– Vem var den mannen? frågade Leonidas med skräckblandad beundran dagen efter.

– Un poeta! sa jag.

– Ah, sa Leonidas, en nobelpristagare!

Och trots alla förklaringar kunde han inte förstå varför Ferlin inte fått nobelpriset. När

nu Sverige hade en sån poet, som därtill kunde jigga.

Ändå hade han aldrig sett Ferlin på Ordenshusets scen i Filipstad."

Att "En visa till Nils Ferlin när han hade dansat" inspirerats av mötet i Florens framgår klart. Men de två drack tydligen inte bara birra utan även vin!

Axel Österberg nämner inte vilket år som han och Nils möttes i Florens i sin artikel. Det var 1949. Nils och Henny företog då i sällskap med vännen Caleb J Andersson en resa med bil genom Europa och över till Afrika. De var borta i tre månader.

Egendomligt nog nämner Henny Ferlin den långa resan enbart parentetiskt i sin bok "Nils Ferlin – Får jag lämna några blommor . . ." (Bonniers folkbibliotek 1967). I sin bok "Nils. Ett försök till porträtt" (Albert Bonniers förlag 1971) skriver hon ingenting om resan. Och ingenstans har jag kunnat finna något om uppehållet i Florens. Däremot skaldade Nils om resan i dikten "Man taller svensk" som återfinns i den posthuma samlingen "En gammal cylinderhatt" där det bland annat heter:

Med stöd av min fransyska fru
Paris har jag beskådat nu
och bildat mig i högsta grad
på blixtvisit i Roma stad,

[– – –]

I San Marinos republik
enbart min fotakrobatik
på en tavern en bifallsstorm
uppväckte som var enorm.

[– – –]

Alltså fick även invånarna i San Marino chansen att uppleva Nils Ferlins steppkonst!

Axel Österberg – klarabohem och dagsverspoet

ESSE JANSSON

Vem var då denne "Kluck"? Svaret fann jag i boken "I klarabohemernas värld" av Sven O. Bergkvist och Dan Mellin (Carlssons 1993). Där inleder Sven O Bergkvist sin beskrivning av honom så här:

"Axel Österberg hette en kortvuxen och lite knubbig person som regelbundet dök upp på klaragator, redaktioner, ölfik och billiga krogar. Han var en allvarsman som så många andra i klarakretsen. Men som de flesta grubblande bröder kunde han vara oförskämt rolig, med satiriskt och bitsk underton – och alls ingen komiker i någon slätstruken och vedertagen mening."

Axel Österberg debuterade 1934 med verssamlingen "Röd fanfar". Sven O. Bergkvist skriver bland annat att "Axel Österberg – kanske mera känd som signaturen Kluck – var med i bohemgänget redan i början av 30-talet och umgicks med bröderna på Cosmopolite innan stället upphörde som träffpunkt. Nils Ferlin var för honom den ouppnåelige mästaren – något man märker ganska tydligt när man nu läser Österbergs produktion."

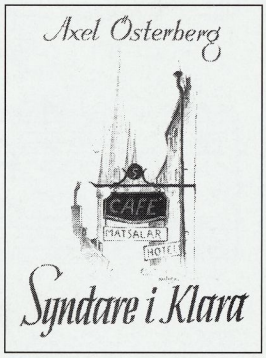

Omslaget till Axel Österbergs självbiografiska roman "Syndare i Klara", utgiven 1946.

Men Bergkvist tror inte "att Kluck var någon stor älskare av Klara – något som också framgår av hans självbiografiska roman, Syndare i Klara. Något av kärlekshat kan man kanske tala om: det var både si och så, ris och ros, glädjeämnen och bedrövelser. Men Klara var hur som helst hans arbetsplats och det var där han hade sina vänner", skriver han,

Enligt Bergkvist var det "dagsversen som alltmer kom att dominera Klucks verksamhet som litteratör."

Han medverkade i tidningen Arbetaren fram till 1942 då han efterträddes av Stig Da-

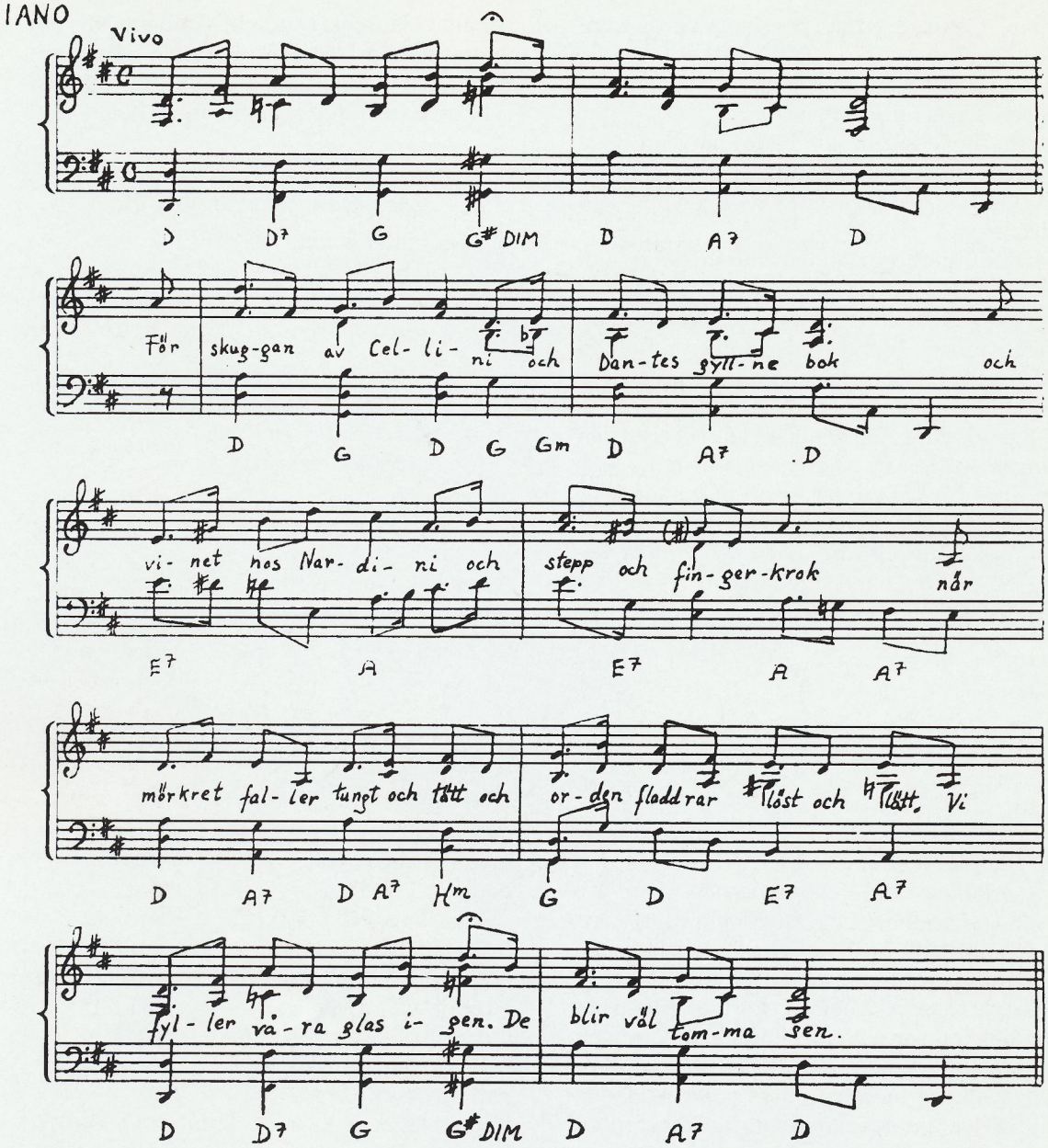

"En visa till Nils Ferlin när han hade dansat" finns även återgiven i "En bok om Ferlin", redigerad av Stig Carlson och Axel Liffner. Den utgavs av FIB:s lyrikklubb 1955. Där ingår även noterna och under visan står Text och musik: Kluck och Ulla Österberg. Till fromma för Nils Ferlin-sällskapets sjungande och spelande bröder och systrar publiceras härmed melodin i Poste Restante. Kanske kan vi få höra visan framförd vid något av våra möten!

german. Kluck övergick till den nystartade Aftontidningen där han medarbetade fram till nedläggningen 1956.

"Under tre decennier var Kluck en uppmärksammad dagsverspoet som gisslade tidens oarter. Dagsversens form är ju överlägsen när det gäller att snabbt kommentera aktuella händelser. Där hade Kluck det rätta handlaget", skriver Sven O. Bergkvist.

Tyvärr framgår det inte i boken när Axel "Kluck" Österberg gick bort, men 1970 utkom enligt Bergkvist ett dagsversurval, "Det hände 1945", med förord av Stig Carlsson och i samarbete med Ulla Österberg.

Ferlin på litterära ångbåten FREJA

Sommaren 1896 förliste ångbåten Freja på sjön Fryken i Värmland. På dagen 98 år senare bärgades Freja, inför tusentals åskådare längs Frykens strand. Efter en omfattande renovering, går Freja idag i turisttrafik.

1890 lät Selma Lagerlöf transportera manuskriptet till Gösta Berlings saga med Freja och ångbåten fick på så sätt en roll i Selma Lagerlöfs utveckling som författare. Idag arrangeras litterära utflykter på båten och vissångaren Rolf Mårth har rest på Fryken för att presentera Nils Ferlin i ord och ton.

Det var hemma i barn- och ungdomsstaden Filipstad som Nils Ferlin första gången kom i tjänst till sjöss. En tjänst som innebar att den unge Ferlin tuffade fram i maklig takt på sjön Daglösens lugna vatten. Den lilla ångbåten hette Cerol och var till en början en utflyktsbåt, som även kom att användas som bogserbåt.

Nils Ferlins närstående vän Gustaf Andborg har inte bara berättat om Nils Ferlins tid som besättningsman på Cerol, utan även om ett äventyr vid ångbåtsbryggan i Filipstad, där Ferlin spelade upp en scen att han höll på att drunkna och fick livräddas av sina kamrater. Gustaf Andborg har berättat hur han och en kamrat ställde upp i den fingerade olyckan och att de samtidigt inte kunde låta bli att doppa Nils Ferlin lite extra, under den så kallade livräddningen.

1915 mönstrade Nils Ferlin på skolskeppet Abraham Rydberg och direkt efter avmönstringen i september samma år, tog han hyra på barken Anton av Väddö. Ferlin hoppade av i Danmark och tog sig landvägen tillbaka hem. Anton av Väddö förliste senare utanför Gotska Sandön.

Förlisning blev också ångbåten Frejas öde, men innan dess hann båten föra Selma Lagerlöf in i litteraturhistorien.

– I En saga om en saga berättar Selma Lagerlöf om hur hon i slutet av juli månad 1890, skrev de sista sidorna på Gösta Berlings saga. Hon var sent ute och manuskriptet skulle skickas till en tävling som tidningen Idun utlyst.

Det säger Karl-Axel Hjerdt, som är ordförande i Ångbåtsföreningen Freja.

– Manuskriptet skickades med Freja och Selma Lagerlöf var nervös att kaptenen skulle slarva bort paketet med manuset. Men manuskriptet kom fram, Selma Lagerlöf vann tävlingen och hennes litterära bana inleddes.

Rolf Mårth har rest med ångbåten Freja, för att i ord och ton presentera Nils Ferlin. *Foto: Karl-Axel Hjerdt*

Den 23 juli 1896 förliste Freja och låg på Frykens botten i 98 år, innan ångbåten bärgades.

Ett omfattande restaureringsarbete inleddes och idag är ångbåten Freja en stor turistattraktion på Fryken. På turlistan finns litterära utflykter och för andra året har vissångaren Rolf Mårth varit med ombord, för att i ord och ton presentera Nils Ferlin.

Nils Ferlins anknytning till sjölivet har naturligtvis funnits med i presentationen, liksom hans liv som kuplettmakare, revydirektör, schlagertextförfattare och skapare av dikter som letat sig in i den svenska folksjälen.

– Det har även funnits en hel del norska turister med på ångbåtsresorna och de har vittnat om att Nils Ferlin är en uppskattad poet och visdiktare även i Norge, säger Rolf Mårth.

Gunde Johansson hedrad med egen dag

Det var 1995 som vissångaren och kompositören Gunde Johansson gick ur tiden, men Ferlingruppen i Filipstad håller Gundes minne levande, genom att arrangera en Gundedag.

Årets Gundedag inföll den 21 juli, med program vid Ferlinladan under medverkan av vissångarna Bosse Landberg och Rolf Mårth. Gundedagen inleddes på västra kyrkogården i Filipstad, där medlemmar från Ferlingruppen, tillsammans med Gundes änka Ingrid Johansson, samlades vid Gunde Johanssons grav.

Graven pryddes med blommor och en av Gundes egna dikter ur samlingen Lanthandlarrim lästes.

Temat för vis- och minnesprogrammet vid Ferlinladan var visor och dikter med anknytning till Gunde Johansson.

Bosse Landberg och Rolf Mårth inledde med några av hans egna, som Torparvisa och Knotige bröder.

Rolf Mårth inramade även programmet med dikter som Gunde Johansson under en lång rad av år publicerade i Värmlands Folkblad och presenterade även en egen tonsättning till en av dessa.

– Värmlands Folkblad har givit ut några av Gundes dagsverser i boken Dagsländor, men Gunde svarade för en betydligt mer omfattande produktion av verser och dikter i tidningen och fler av dem vore värda att komma i boktryck, säger Rolf Mårth.

Vidare i programmet gavs exempel på Gunde Johanssons samarbete med Nils Parling, för att sedan leda vidare till Nils Ferlin.

– De flesta förknippar Gunde Johansson med hans egna visor och med hans tonsättningar av Dan Anderssons dikter, men han har även skapat flera finstämda Ferlinvisor, säger Rolf Mårth.

Den stora publiken i det vackra sommarvädret, fick bland annat lyssna till Skymning, Kan du höra honom komma och Gammal poet, liksom Gundes version av Syner i lövsprickningen.

Nils Ferlins hyllningsdikt till Dan Andersson i Gundes tonsättning, ledde över till finn-

Rolf Mårth och Bosse Landberg medverkade vid Gundedagen i Filipstad och på plats som hedersgäst fanns Gundes änka Ingrid Johansson.
Foto: Sten Jönsson

Lennart Chrunak, Uno Larsson, Rolf Mårth, Mats Jansson, Ingrid Johansson, Gunilla Jansson och Bengt-Olof Löf vid minnesstunden vid Gunde Johanssons grav på västra kyrkogården i Filipstad.
Foto: Kjell Ekman.

marksskalden. Med musiken till Dan Anderssons Omkring tiggarn från Luossa, har Gunde Johansson skapat en av svensk visas stora klassiker. Den fanns som sig bör med i programmet, framförd av Bosse Landberg. Publiken fick även höra Jag skall gå genom tysta skyar, Den sista sången och andra Dan Andersson-visor med musik av Gunde Johansson. Publikens applåder ledde fram till extranummer och avslutningen blev ett exempel på värmländsk stôllighet mitt i sommarvärmen, då Bosse Landberg och Rolf Mårth, tillsammans med Ferlingruppens ordförande Gunilla Jansson, sjöng Gundes egna visa Jul i stôga.

Svart blev vitt och vice versa . . .

I förra årets nummer 2 av Poste Restante publicerades en dikt av vår ordförande Jan Mårtenson. Av någon anledning förvandlades vid återgivandet svart till vitt och vice versa för vilket redaktören ber om ursäkt. På grund av utrymmesskäl kunde inte den rätta versionen publiceras i vårnumret 2002, men nu gör vi ett nytt försök.

Dina händer om kvällen

natten tar på sig sina svarta handskar och går ut i skymningen
där björkarna reser sitt vita staket runtom kvällen och i dunklet
blänker konvaljerna i droppar av kvarglömt ljus och trasten
trär sin tråd i ensamhetens bleka nål över starrens vadmalsprocession
och smultronhultens kvällsskuggor reser sig i grindhålens laviga tomrum
där gransusningen stiger och faller i dovgröna lietag och medan kvällen
faller sönder i blekblå rök stänger dina händer ute dagens oro.

JAN MÅRTENSON

Ferlin-konsert i Lilla Hornsberg

ANNIKA LUTTROPP

En underbart vacker försommardag i början av Stockholms 750-årsjubileum i juni i år begav jag mig till DELS författarstuga i Lilla Hornsberg för att höra Ove Engström och Tor Englund framföra sitt program "Nils Ferlin, den störste Klarabohemen".

Tyvärr gick inte ångslupen från Stadshuskajen – som utlovats – så publiken blev inte så stor som vi hoppats. Det pågick dessutom en match mellan Sverige och England i fotbolls-VM! Men publiken i Lilla Hornsberg blev i varje fall tvåsiffrig.

Lars Järnemo, sekreterare i Dan Anderssonsällskapet, inledde med en kort historik om DELS stuga i Lilla Hornsberg som både varit "ölsjapp" och ruckel innan Författarförbundet hade sina lokaler i huset till 1989 då DELS tog över.

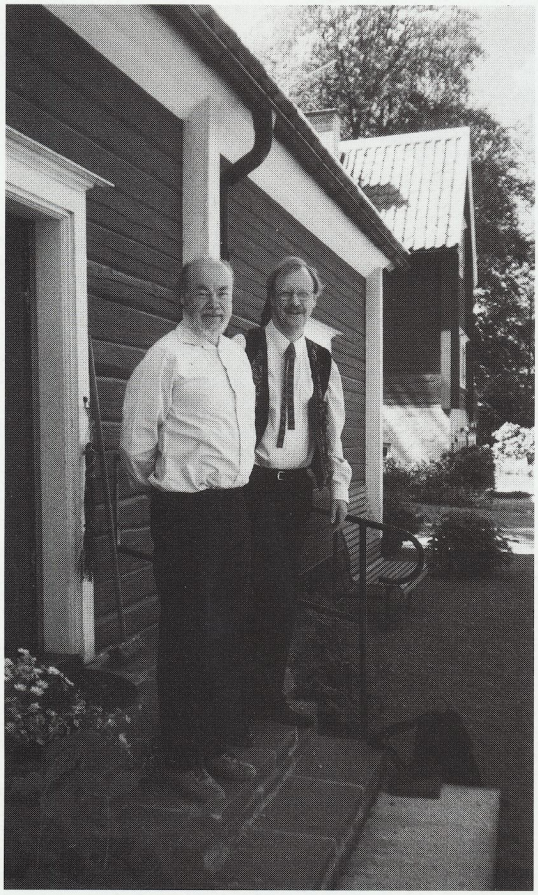

I samband med Stockholms 750-årsjubileum svarade Tor Englund, till vänster, och Ove Engström för ett Ferlin-program i Lilla Hornsberg.
Foto: Annika Luttropp.

Ove Engström inledde konserten med "Den stora kometen" och sedan tog Tor Englund vid och berättade om när Nils Ferlin fick skriva schlagertexter för att livnära sig. Han sålde sig "till nöjets estrader", bland annat med texter på granna vykort, som trycktes i Tyskland.

Följdriktigt sjöng sedan Ove "En valsmelodi". Tor fortsatte med att berätta om Nils mor, Elin Natalia och om hur mycket hon betydde för Nils. En ny fas i Nils Ferlins diktning inträdde när modern gick bort och han ger ut diktsamlingen "Goggles". Det är nu som han blir Sveriges mest läste poet. Ove framförde så sin egen tonsättning av "Cirkus" ur den nämnda diktsamlingen.

Nils – som inte trodde på kärleken – har skrivit en av de mest spelade och sjungna kärleksvisorna, den heter "I folkviseton" och börjar som bekant "Kärleken kommer, kärleken går" och har sitt ursprung i en het kärlekshistoria som Nils hade med en ung studentska. Hennes far hindrade dock att de gifte sig och Nils tog det mycket hårt.

Ett antal år senare skrev han dikten "Precis som förut –" som är en direkt fortsättning på den föregående. Dikten ingår i "Goggles" och börjar så här "Mitt hjärta, sa jag, var ditt. Ditt hjärta, sa du, var mitt / - - - /",

Nils levde ett hårt liv i Klara och räddningen var att han träffade Henny Lönnqvist och flyttade ut till Roslagen. Nils och Henny gifte sig i februari 1945.

Ove Engström framförde Ferlins "Kuplett", mer känd under titeln "På Arendorffs tid" ur diktsamlingen "Med många kulörta lyktor".

Programmet avslutades med att alla sjöng med i "Får jag lämna några blommor", kongenialt tonsatt av Lille Bror Söderlundh.

Sammanfattningsvis en mycket trevlig föreställning som fick rungande applåder från en nöjd publik.

Ferlin och Cohen möttes i Norrtälje

ESSE JANSSON

Poeternas möte var rubriken på en konsert i Varggropen på industrimuseet Pythagoras i Norrtälje söndagen den 4 augusti. Där tolkade Rolf Wikström Nils Ferlin på sitt speciella sätt – Nils Ferlin som blues – och Mats Klingström tolkade Leonard Cohen.

Konserten, som samlade en publik på cirka 300 personer, var inledningen till årets Roslagens sommarakademi som arrangerades av RoslagsAkademien och Norrtälje kommun.

Rolf Wikström inledde konserten med sitt Ferlin-program. Han kom 1988 ut med ett album med Ferlin-tolkningar. Skivan hette "Mitt hjärta är ditt" och titelsången var förstås Torgny Björks tonsättning av "I folkviseton". Rolf Wikströms nytolkningar av Ferlin blev så populära att det blev en guldskiva – den såldes i 50 000 exemplar! Året efter, 1989, fick Rolf Wikström Nils Ferlin-sällskapets trubadurpris.

– För mig finns det så mycket blues hos Ferlin. Många ordvändningar han gjort kan man nästan ordagrant återfinna i äldre amerikansk blues och skulle kunna vara sjungna av en bluesman från Mississippi, sa Rolf Wikström i Ove Engströms intervju med honom i Poste Restante i samband med att han tilldelades Trubadurpriset.

Rolf Wikström tolkade Ferlin på sitt eget speciella sätt vid en konsert i Norrtälje i början av augusti. Foto: Esse Jansson.

1996 gav Rolf Wikström ut sin Ferlin-skiva nummer två, "... din längtans blå anemone." Nu började Rolf Wikström sitt program i Varggropen med "En liten konstnär" i Lille Bror Söderlundhs tonsättning.

"Nils Ferlins ord – en modern klassiker. Publiken är genast med på noterna. En valsmelodi får det att tända till ordentligt och resten av framträdandet sker med en avspänd Wikström som har publiken helt i sin hand", skrev Gunilla Linn Persson i sin recension i Norrtelje Tidning.

Rolf Wikström fortsatte med "En valsmelodi", "Ett brev" och "En skål, I bröder, som vilse vandra". Så följde "På Arendorffs tid" (som egentligen, upplyste Wikström publiken, heter "Kuplett") till Ferlins egen melodi.

"Det är ruffigt, rösten glider mellan tonerna, gitarren dunkar som tåget på rälsen. Publiken, Roffe Wikström stampar takten, skojar om Ferlins försök till schlagertext, som blev den älskade Mitt hjärta är ditt," skrev Gunilla Linn Persson vidare i sin recension.

Rolf Wikström har förmågan att trollbinda sin publik. Hans tolkning av den sorgesamma – för att inte säga sällsamma – dikten "En ökenblomma" var gripande. Sedan bjöd han publiken på något av ett unikt framförande av "Över tusen hav".

– Den har jag inte spelat ensam tidigare, sa han.

Den vackra "Får jag lämna några blommor" blev en fin och stämningsfull avslutning på Ferlinkonserten. Givetvis blev det extranummer, men då bjöd Rolf Wikström på några rena blueslåtar.

Så var det då dags för Mats Klingström att tolka Leonard Cohen som fick stå för det globala perspektivet i konserten.

– Det finns likheter mellan kanadensaren Cohen och Nils Ferlin, men också kontraster, sa avdelningschef Björn Ahlsén från Norrtäljes kultur- och fritidsförvaltning i sin inledande presentation av konserten.

"Cohen kan väl också betraktas som en bohem med visst svårmod i stämman", hette det i programbladet. Han föddes i Montreal 1934 och började skriva underground-poesi redan i 17-årsåldern.

På 1960-talet bodde han under sju år i Grekland. 1967 utkom utgavs hans första LP. Cohen har sedan publicerat ett stort antal diktsamlingar och musikalbum.

Mats Klingström har de senaste åren ägnat sig åt att översätta Cohen till svenska – ett stort och utmanande projekt. Cohens material omfattar bland annat – för att åter citera programbladet: "En modern kärlekspoesi med djupt personliga, religiösa, filosofiskt existentiella undertoner. Musik som spänner över modern konstmusik, blues, jazz, country till det melodiskt melankoliska judiska arvet och så de rika, mångbottnade texterna / - - - /".

Mats Klingström gör även han personliga tolkningar av bland andra Nils Ferlin, men denna kväll var det alltså Leonard Cohen som gällde.

Medverkande förutom Klingström, gitarr och sång, var Eva Hillered, gitarr och sång, Jonas Sjöblom, slagverk och Hasse Larsson, kontrabas.

Mellan låtarna berättade Mats Klingström delar av Cohens livshistoria.

"Jag blev författare, men en författare är en djupt konfliktfylld människa", har Leonard Cohen sagt.

Nils Ferlin skulle förmodligen ha instämt.

Nils Ferlin-sällskapet på Skansen

Söndagen den 20 oktober är det säsongspremiär för "Sällskapsliv på Skansen – litterär matiné på Solliden", i samarbete med DELS. Då presenterar sig Nils Ferlin-sällskapet mellan kl 13.00 – 15.00.

Ove Engström, Monika Lilja och Tor Englund sjunger och berättar i programmet "Klarabohemen Nils Ferlin".

Sollidenrestaurangen håller i anslutning till lokalen servering en timme före programstart, samt i pausen. Man serverar kaffe, te, choklad, vin, öl, kaffebröd och smörgåsar.

Informationsmaterial, tidskrifter, böcker, CD-skivor med mera kommer att finnas, presenterat av sällskapets sekreterare, Annika Luttropp.

Varmt välkomna, alla Ferlinvänner – och glöm inte att tipsa vänner och bekanta!

Pär Sörman gjorde succé på Ferlindag i Länna

ESSE JANSSON

I strålande sol samlades en stor publik till årets Ferlindag på kyrkvallen intill Länna kyrka i Roslagen söndagen den 11 augusti. Strax intill ligger den lilla röda stugan som Nils och Henny hyrde 1944 och där skalden den sommaren sammanställde "Med många kulörta lyktor".

– En av de vackraste platser jag framträtt på, sa Pär Sörman, dagens sjungande och berättande gäst och blickade ut över kyrksjön.

– Jag har inte personligen mött Ferlin, men genom mina föräldrar har jag hört mycket berättas om honom.

Pärs far, Simon Sörman, var konstnär, och modern var syster till konstnären Sven X-et Erixon.

– Min mor brukade bland annat berätta om hur Nils steppade, sa Pär Sörman som inledde sitt program som han kallade "En vandring i Ferlins spår" med att framföra "En liten konstnär".

Diktens "lille stalledräng" önskar sig som vi vet ett Magdeburgerspel, och för att få den rätta stämningen plockade Pär fram sin Concertina till ackompanjemanget – en sexkantig engelsk variant av dragspel.

I ord målade Pär Sörman för publiken upp atmosfären i de gamla Klarakvarteren i Stockholm, han sjöng "Dagen är släckt" och "Det finns så många gårdar" där det bland annat heter "men ingen gård är min". Den senare ur Goggles från 1938. Det kan tilläggas att tio år

Pär Sörman medverkade vid den årliga Ferlindagen i Länna i Roslagen andra söndagen i augusti i år. Här har concertinan – en sexkantig engelsk variant av dragspel – kommit till användning för ackompanjemanget. Foto: Esse Jansson

senare hade Nils Johan Einar en egen gård – Norrboda i Länna – och kallade sig "styckegodsägare"!

Såväl munspel som concertinan kom så till användning när Pär Sörman framförde Gunnar Turessons sprittande tonsättning till "Syner i lövsprickningen" där ". . . Krökt sitter Ivan Speleman och flinar vid sitt spel".

– Folkmusiken är en del av vårt kulturarv, hävdade Pär Sörman med all rätt. En viktig del av ens identitet. Lille Bror Söderlundh förvaltade de gamla melodierna, framhöll han. Men även andra. Ferlins "I folkviseton", som Pär nu framförde, har som bekant fått sin melodi av Torgny Björk. Men den fick tyvärr inte skalden själv uppleva.

Det var alltså i mitten av 40-talet som Nils lämnade Stockholm och Klarakvarteren. Den 22 februari 1945 gifte han sig med Henny Lönnquist i Stockholms rådhus.

– Det måste ha slagit ned som en bomb i Klarakretsarna när han gifte sig och flyttade hit, sa Pär Sörman. Hans vänner blev nog väldigt bestörta över att han lämnade Stockholm och bosatte sig på landet.

Nils skrev inte många kärleksdikter, men en av dem är "Gick jag allena –" som Pär Sörman framförde. Han antydde – om nu undertecknad uppfattade det rätt, vilket inte är helt säkert – att den kanske var tillägnad hustru Henny. I vilket fall är det inte så. Henny skriver i sin bok Nils. Ett försök till porträtt följande:

"Jag trodde en gång att det fanns summa en dikt tillägnad mej. – Men ack så jag bedrog mig. En vänlig själ berättade att det var en gamla schlager från tidiga år! – När jag läste den förstår jag så väl att den inte blev någon "tio-i-topp"-grej" – Hur som helst kom Nils plötsligt ihåg den och tog den med i Kejsarens papegoja 1951 / - - -/".

Pär Sörman fortsatte med "Får jag lämna några blommor", "Men går jag över ängarna" och "Cirkus Tigerbrand" för att sedan knyta an till två andra visdiktare och poeter – Evert Taube och Dan Andersson.

Av Taube framförde Pär Sörman den udda dikten "Den sjuttonde balladen", skriven i raseri över trubadurers och poeters villkor, men som aldrig spelades in av Evert själv.

Nils Ferlin var en stor beundrare av Dan Andersson och turnerade till och med och läste hans dikter. Nu fick publiken lyssna till en svit visor, bland andra "Spelmannen", "Helgdagskväll i timmerkojan", "Till min syster" och "Om aftonen".

Pär Sörman är en sjungande skådespelare som kan konsten att få publiken att verkligen lyssna. Han hanterar såväl gitarr som dragspel och munspel med bravur, behärskar den svåra visslingens konst och är en medryckande berättare.

Det blev ett bejublat framträdande i Länna och efteråt kom många fram och tackade och ansåg att det här var den bästa Ferlindag de varit med om.

– De kan sin Ferlin, då kan man inte komma och slarva, sa Pär Sörman till Norrtelje Tidning.

Arrangör för den årligen återkommande Ferlindagen i Länna är Länna hembygdsförening.

Hej alla Internetanvändare!

Nils Ferlin-sällskapet har numera en hemsida som sköts av Gunnar Warren. Där finns en lista på alla pristagare och trubadurpristagare, en kort sammanställning om innehållet i senaste numret av Poste Restante, uppgifter om ordförande, skattmästare, sekreterare med flera och andra aktuella informationer.

Det finns även en länk till min e-postadress, där Ni kan göra adressändringar eller komma med frågor om Nils Ferlin-Sällskapet.

Adressen är http://go.to/ferlin alternativt http://user.tninet.se~jll006w/nfindex.htm

Vill Ni skicka e-post direkt till mig är min e-mail: annikaluttropp@hotmail.com

Om Ni vill att någon information ska stå på hemsidan till exempel en konsert Ni ska göra reklam för eller dylikt kan Ni skicka e-post direkt till Gunnar Warren så lägger han in det på hemsidan.

Hans e-mail är: jll006w@tninet.se

Vill Ni skriva till Gunnar Warren är hans adress: Vasagatan 9 B, 216 11 Limhamn.

Väl mött på nätet önskar

Annika Luttropp *(sekreterare)*

SPECIALERBJUDANDE
för Ferlin-sällskapets medlemmar

*Ny spännande CD
JORDENS RÖDA HÄSTAR

CD-debuterande vispoeten, tillika Ferlinsällskapets skattmästare, **Tor Englund** från Järfälla, med rötter i Hälsinglands finnmark besitter en rik palett med ett sällsynt brett register. 16 nya visor, från det folkligt enkla som de två inledande *Till Elle: Jag har gått genom ensamma nätter* och *Caroline*, via det burleska och komiska som i *Tjinolven Elven Alvenstratsch*, det lyriska som i *Fantasi i Finnskogsnatten*, det djupt existensiella i *Jag teg och sade ingenting (Till pastor Martin Niemoeller i Tredje Riket)* till den avslutande, dramatiskt surrealistiska titelmelodin, *Jordens röda hästar*.
Visorna är tonsatta och sjungna av **Ove Engström**. Han är en av landets flitigaste trubadurer men är också en flerfaldigt pris- och stipendiebelönad viskompositör.

*Aktuell pressrosad CD
I NILS FERLINS GRÄND

Ove Engström sjunger Nils Ferlin

"Ove Engström har aldrig varit bättre...han ger av hela hjärtat... briljanta tonsättningar...känt och okänt i lyckad blandning"
DAGENS NYHETER

"Hans musikalitet och entusiasm smittar snabbt av sig på lyssnaren... pricksäkra tonsättningar...raffinerat arrangemang".
ARBETET

"Ove Engström är en utsökt formare av musik till Ferlins dikter".
FILIPSTADS TIDNING

....."bästa numret är tveklöst Engströms egen tonsättning till Barfotabarn. Den sjunger han också mästerligt".
HIFI & MUSIK

"Utsökta Ferlintolkningar av Ove Engström....en kulturgärning".
NYA NORRLAND

Nils Ferlinsällskapets medlemmar erbjuds att köpa ovanstående CD till specialpris **129** kr styck (ord pris 199 kr) Porto och exp.avg. tillkommer med 21 kr.

Skriv eller ring till:

MusiCant Records Nässelstigen 91, 165 71 HÄSSELBY Tel&Fax: **08-89 50 95**

PS! Snabbast – sätt in pengarna på postgiro **81 18 44-0**

En uppskattad present!

Varför inte ge bort en Ferlin-tallrik, eller flera till goda vänner! Priset är endast 100 kronor per tallrik, (porto tillkommer). Motiven på tallrikarna är utförda av konstnären K G Bejemark. Tyvärr finns enbart ett fåtal hela serier kvar – här gäller först till kvarn... För beställning hör av er till Olof Ögren, tel 08-661 98 65.

Nr 1

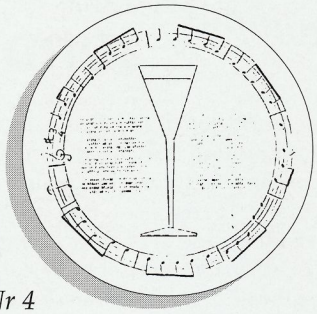

Nr 4

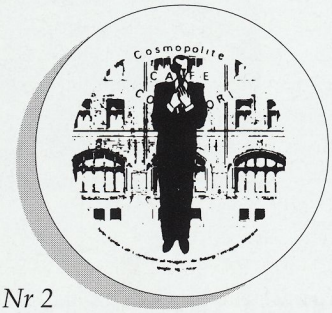

Nr 2

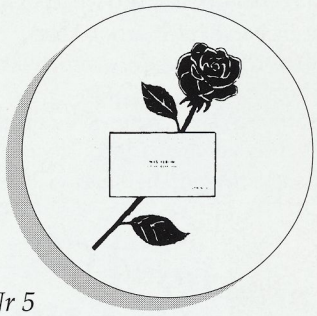

Nr 5

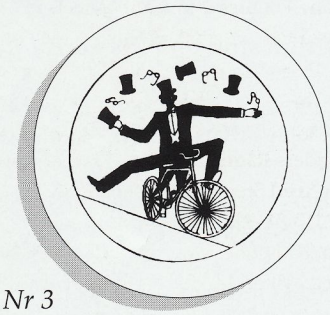

Nr 3

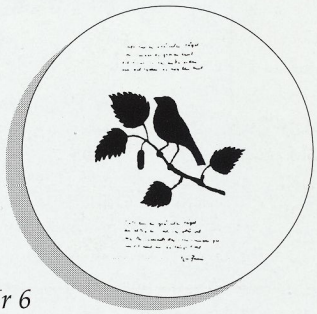

Nr 6

VAR GOD OBSERVERA

att alla meddelanden om ändringar av namn eller adress (skriv tydligt, texta, tack!) skickas direkt till Nils Ferlin-Sällskapets medlemssekreterare:

Annika Luttropp

Surbrunnsgatan 55, 8 tr

113 27 STOCKHOLM

☎ 08-32 99 84

Observera!

Det inbetalningskort som medföljer även detta nummer av Poste Restante innebär inte att Du som redan betalt Din årsavgift ska göra det ännu en gång – vilket har hänt. Kortet är avsett för Dig som kanske glömt betala eller föredrar att betala under hösten – eller kanske det tidigare kortet har förkommit.

Du kan givetvis också använda det vid Din anmälan och inbetalning till middagen vid prisutdelningen måndagen den 28 oktober 2002. Se sista sidan!

Stadsvandring i Nils Ferlins fotspår

Nils Ferlin-sällskapet anordnade tisdagen den 4 juni en stadsrundvandring i Ferlins fotspår i Stockholm med Monika Lilja som sjungande guide. Vädret var strålande och många intresserade deltog i rundvandringen som inleddes och avslutades vid Nils Ferlins staty utanför Klara kyrka.

Det var, kort sagt, ett lyckat projekt som sällskapet förmodligen kommer att upprepa vid något annat tillfälle.

Det här var den andra rundvandringen, den föregående hölls 1 oktober 2000 med Erland Ros som guide.

ANNIKA LUTTROPP

GÅVOR TILL NILS FERLIN-SÄLLSKAPET

HJALMAR AHLNING	50:-
INGA-LISA ELTHAMMAR	100:-
SUNE KRONVALL	50:-
K-G LUNDGREN	200:-
BIRGIT NILSSON	100:-
STEFAN STRÖM	100:-
ÅKE ÖSTERLUND	200:-
ÖVRIGA GÅVOR	750:-
TOTALT	**1.550:-**

Medlem i

NILS FERLIN-SÄLLSKAPET

blir man genom att sätta in årsavgiften 150 kr

(*studerande och pensionärer* 100 kr)

på pg **35 21 55-6**.

Livstidsmedlem blir man för 1.500 kr.

Glöm inte att skriva namn och adress. Skriv tydligt, texta, tack!

Nya medlemmar

Runa Andersson, Dianavägen 9, 115 43 STOCKHOLM
Gunilla Andrén, Anhaltsvägen 60, 191 40 SOLLENTUNA
Leila Bergkvist, Harald Heins väg 4, 240 10 DALBY
Olov Carlsson, Norr-Nånö 365, 761 73 NORRTÄLJE
Harald Ekberg, N. Långgatan 43, 392 31 KALMAR
Bengt Erik Engvall, Gamla Landsvägen 2 C, 784 62 BORLÄNGE
Jonas Forsgren, Åsgatan 50 D, 791 72 FALUN
Bo Ganting, Sköndalsvägen 110, 128 68 SKÖNDAL
Åsa Gräsberg, Trumpetgatan 50, 656 33 KARLSTAD
Christer Gustavsson, Ektorpsgatan 308 603 74 NORRKÖPING
Sigward Haage, Alsätravägen 72, 127 36 SKÄRHOLMEN
Britt-Marie Harbe, V. Rävåsgatan 2, 5 trp. 691 35 KARLSKOGA
Göran Hummel, Beväringsgatan 27, 784 63 BORLÄNGE
Lise Hummel, S:t Eriksg. 4, 2 trp. 112 39 STOCKHOLM
Mats Johansson, Hägerstigen 12, 784 50 BORLÄNGE
Marge Kuusk-Persson, Stoltsvägen 4, 433 61 SÄVEDALEN
Signe Kvist, Hörbyvägen 24 E, 240 33 LÖBERÖD
Birger Larsson, Tallstigen 9, 182 35 DANDERYD
Gunilla Limell, Skogsfrustigen 18, 784 50 BORLÄNGE
Erik Lindgren, Botvidsgatan 9 B, 753 29 UPPSALA
Remy Nilsson, Söderliden 3, 181 60 LIDINGÖ
Sölve Olofsson, Krokgatan 31, 784 52 BORLÄNGE
Iréne Olsson, Torget 4, 712 60 GRYTHYTTAN
Sune Pettersson, Fasanvägen 4, 561 44 HUSKVARNA
Sven Plex Petersson, Nilstorpsvägen 89, 181 47 LIDINGÖ
Thomas Qvarsebo, Gamla Lundagatan 16, 118 23 STOCKHOLM
Bosse Rundqvist , Trumpetgatan 50, 656 33 KARLSTAD
Anders Rådling, Hultrågatan 21, 162 54 VÄLLINGBY
Gertrud Stenung, Crafoordsväg 14, 4 trp. 113 24 STOCKHOLM
Bo Svanberg, Skogsvägen 27 C, 784 52 BORLÄNGE
Leila Tillander, Tenorgränd 11, 162 47 VÄLLINGBY
Per Wiker, Norra Allén 2 A, 654 64 KARLSTAD

Nya ständiga medlemmar

Kjell Bergkvist, Laduvägen 15, 784 61 BORLÄNGE
Ulla Falk, Kråkövägen 24, 824 51 HUDIKSVALL
Lennart Hanning, Birger Jarlsgatan 118 B 114 20 STOCKHOLM

MANUSSTOPP

för nästa nummer av

Poste Restante

är den 17 mars 2003

Efter årsmötet, som hölls i Eriksbergs festvåning, intogs sedvanlig middag. På bilden ses till vänster ordföranden Jan Mårtenson, i mitten Bengt Grive i livligt samspråk med sällskapets sekreterare, Annika Luttropp.

Nils Ferlin-sällskapets årsmöte den 16 maj 2002

§ 1 *Mötets öppnande*
Sällskapets ordförande Jan Mårtenson hälsade de närvarande välkomna.

§ 2 *Godkännande av dagordningen*
Dagordningen godkändes.

§ 3 *Val av ordförande och sekreterare vid årsmötet*
Till ordförande för årsmötet valdes Jan Mårtenson och till sekreterare för årsmötet valdes Annika Luttropp.

§ 4 *Val av två protokolljusterare*
Inga Walles och Ingrid Warren valdes till protokolljusterare.

§ 5 *Fråga om mötet behörigen utlysts*
Fastställdes att mötet behörigen utlysts.

§ 6 *Verksamhets- och revisionsberättelse för år 2001.*
Verksamhets- och revisionsberättelsen fanns återgivna i Poste Restante nr 1/2002 och godkändes av årsmötet. Revisionsberättelsen lästes upp.

§ 7 *Fastställande av balans- och resultaträkning*
Balans- och resultaträkning fanns återgivna i Poste Restante nr 1/2002 och godkändes av årsmötet. Årets överskott belöpte sig till + 4.599:–.

§ 8 *Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen*
Styrelsen beviljades enhälligt ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

§ 9 *Val av ordförande och de styrelseledamöter som står i tur att väljas, val av de suppleanter som står i tur att väljas.*
Till ordförande valdes Jan Mårtenson (omval, 1 år). Till ordinarie styrelseledamöter omvaldes Jenny Westerström (2 år), Esse Jansson (1 år), Ove Engström (2 år), Annika Luttropp (1 år), Jarl Magnusson (1 år), samt valdes Karl Richardson (nyval, 2 år).
Till suppleanter omvaldes Monica Lilja (1 år), Olof Ögren (1 år) samt valdes Rolf Mårth (nyval, 1 år).

§ 10 *Val av revisorer*
Till revisorer omvaldes Christer Knutson (1 år) och May Midfalk (1 år).

§ 11 *Val av ledamöter till valnämnden*
Till valberedningen omvaldes Eric Midfalk (sammankallande), Maj-Britt Carlsson och Elisabeth Jönsson.

§ 12 *Information om Nils Ferlin-Sällskapets hemsida.*
Annika Luttropp informerade om webb-adressen: http:go.to/ferlin. Man kan anmäla aktiviteter, som man vill få på hemsidan antingen till Annika e-mail: annikaluttropp@hotmail.com eller via Gunnar Warren, som ansvarar för hemsidan. Nyheter från Poste Restante läggs in fortlöpande liksom evenemang.

§ 13 *Förslag till Ferlinpristagare*

a. Lyrikpris

Till 2002 års Ferlinpris (25.000:–) nominerades Tua Forsström, Eva Kilpi, Göran Printz-Påhlson, Ylva Eggehorn, Katarina Frostenson, Birgitta Lillpers, Göran Palm och Lasse Åberg.

b. Trubadurpris

Till 2002 års Trubadurpris (15.000:–) nominerades Pär Sörman, Mats Pålsson och Nannie Porres.
Ytterligare förslag kan skickas in till styrelsen t.o.m. fredagen den 9 augusti.

§ 14 *Övriga frågor*

Årsmötet gav sitt godkännande till en fullmakt för Tor Englund, att för Nils Ferlin-Sällskapets räkning kunna ta ut pengar från kontot på Östgötabanken till bl.a. Ferlin-pris och Trubadurpris.
Annika Luttropp informerade om att en staty i brons av Nils Ferlin, som steppar på ett bord med en ölflaska på och en tom stol berdvid i naturlig storlek, ska invigas i Karlstad 13/6, strax norr om Stora Torget på den gågata, som leder mot biblioteket/Värmlands Museum/Restaurang Sandgrund. Konstnären är Thomas Qvarsebo, som även medverkade vid tillkomsten av statyn i Filipstad, då som elev till K G Bejemark. Jan Mårtenson invignings talar. Troligtvis kommer statyn att ställas ut under en vecka i början av juni i Stockholm.
Vidare gavs information om Nils Ferlin-Sällskapets deltagande i jubileet Stockholm 750 år. Lördagen den 2 juni kl. 13.00 framträder Ove Engström och Tor Englund med programmet "Den störste Klarabohemen" om Nils Ferlin. Framträdandet äger rum i DELS lokaler i Lilla Hornsberg. Projektledningen ordnar med gratis transport med ångslup från Stadshuskajen. Tisdagen den 4 juni kl. 13.00 är det en gratis stadsrundvandring, som utgår från Nils Ferlins staty vid Klara kyrka med Monica Lilja, som sjungande guide.
Vidare har Kulturnämnden utgett en bok "Nya vägvisare till Litterära Skyltar i Stockholm", som finns att köpa på Stadsbiblioteket, Stadsmuseet eller via Kulturnämnden för 50:–. I boken tas 52 Litterära skyltar upp. Under 2002 kommer Sonja Åkesson och Fredrika Bremer, att också få varsin Litterär skylt. Jan Mårtenson påpekade, att även han deltog vid Rolf Mårths framträdande i Klara kyrka, där han höll ett inledningsanförande. Han berättade därefter, att Nils Ferlin tyckte mycket om deckare, särskilt Simenon och att Nils Ferlin skrivit en dikt om det, som Jan Mårtenson läste upp. Dikten kommer att publiceras i nästa nummer av Poste Restante.
Vidare informerade Jan Mårtenson om, att man haft ett möte med Carl-Jan Granquist, Olof Ögren och Rolf Alsing på Saxå herrgård där man "Brainstormat" för att få fram nya idéer om hur man ytterligare ska kunna fästa uppmärksamhet på Nils Ferlin, hans verk och diktning. En idé var t.ex. att varje år anordna ett Ferlin-evenemang på Saxå.

§ 15 *Mötets avslutande*

Ordförande förklarade årsmötet avslutat.

Vid protokollet: Annika Luttropp (mötessekreterare) — *Justeras: Jan Mårtenson (mötesordförande)* — *Justeras: Inga Walles, Ingrid Warren*

AFFÄRSTRYCKERIET
FULLSERVICETRYCKERIET i ROSLAGEN
GÖRLA INDUSTRIOMRÅDE
ABBORRVÄGEN 3 • BOX 235 • 761 23 NORRTÄLJE
TELEFON 0176-55 000 • FAX 0176-123 00
E-POST: info@atn.se

INBJUDAN

Nils Ferlin-sällskapets medlemmar hälsas varmt välkomna till utdelningen av årets

FERLIN-PRISER

till Povel Ramel och Pär Sörman

Måndagen den 28 oktober kl 19.00

i SJÖFARTSHUSET

Skeppsbron 10, Stockholm

Middagen består av en 3-rätters meny innehållande:

Tartare på lax och hälleflundra toppade med forellrom och pepparrotscréme
med 1 Ramlösa, alternativt 1 lättöl
Pepparstekt fläskfilé med kantarellsås och smörslungade rotfrukter
med 1 glas rött, alternativt vitt vin
Lingonparfait med vanilj- och ingefärsinkokt päron
Kaffe

Priset är 475 kronor per kuvert
Önskas 2 glas vin måste detta anges på inbetalningstalongen.
Det blir då en total kostnad av 525 kronor per kuvert

Den som vill ha vegetariskt alternativ måste ange detta på inbetalningsavin!

Observera: Man kan inte beställa menyn utan vin!

Anmälan sker genom insättning av beloppet på Nils Ferlin-sällskapets postgiro-nummer 35 21 55-6 och ska vara vår skattmästare Tor Englund tillhanda absolut senast den 21 oktober. Ange gärna Ditt telefonnummer på talongen.

Tänk på att det tar posten ett par dagar att girera!

Vid eventuellt återbud ring Tor Englund, tel 08-580 174 69,
alternativt Annika Luttropp (om ni inte får tag på Tor) tel 08-32 99 84.

Väl mött till en minnesrik Ferlin-afton!

Styrelsen

Poste Restante Medlemstidning för Nils Ferlin-sällskapet nr 2, 2002
Ordförande: Jan Mårtenson, Karlaplan 14, 115 20 STOCKHOLM. Tel 08-660 98 39
Sekreterare: Annika Luttropp, Surbrunnsgatan 55, 8 tr, 113 27 STOCKHOLM. Tel 08-32 99 84
e-mail: annikaluttropp@hotmail.com
Skattmästare: Tor Englund, Sunnanvindsgränd 79, 177 71 JÄRFÄLLA. Tel 08-580 174 69
Sällskapets postgirokonto: 35 21 55-6
Redaktör för **Poste Restante**:
Esse Jansson, Länna Prästgård 6098, 761 93 NORRTÄLJE. Tel/Fax 0176-26 81 30
Tryck: Affärstryckeriet, Norrtälje.

MILJÖMÄRKT Trycksak lic nr 341 290

ISSN 0345-9519